

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ab||roganda Missa || Privata Marti-||ni Lvtheri ||
Senten-||tia**

Luther, Martin

Wittembergae, 1522

VD16 L 3619

Octavo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33296

Habent tamen, quo sese aduersus hæc consolentur & securos faciant. Nempe, quod eis incredibile sit, unum Lutherum recta sapere, sese uero omnes errare, sicut Zedechias percutiens unicum prophetam domini Micheam, non putabat credendum esse, omnes prophetas alios spiritu mendacii possessos, & unum illum spiritu domini plenum esse, dignissimum plane argumentum papistis, quod a multitudine trahitur, aduersus clarissimum uerbum dei. Quid enim placeret mendacibus supra mendacia ædificatis nisi mendacium? Quid autem odio haberent dignius, quam uerbum ueritatis, redarguens eorum mendacia, siue eos.

OCTAVO.

Quid testamentum.

Nouum testamentum. Ecce testamentum ipsemet uocat Eucharistiam, quo quid pugnantius esse potest sacrificio? Si Parrhisiensis Sodomæ & Louaniensium Gomorra & uniuersa Babylon Papæ suum Aristotelem didicissent, agerem cum eis per definitionis locum, si quo modo possent tam crassa capita aliquando uidere, quid differret sacrificium & testamentum. Sed quia sola multitudine rasorum sua stabiliunt, nec diuinam nec humanam auctoritatem spectantes, dimittamus a finis mutuo suis rudibus plaudere & nostra prosequamur. Testamentum hoc differt a promissione, quod testamentum est morituri, promissio uiuentis. Sic enim Heb. ix. dicit, Vbi testamentum est, ibi mors testatoris intercedat necesse est. Testamentum enim in mortuis confirmatum est, alio qui nondum ualet, dum uiuit qui testatus est. Cum uero deus in scripturis promissiones suas passim testamentum uocet, eo uerbo significauit se aliquando moriturum esse, rursus enim promissiones uocat uicturum se significat, ut uno hoc uerbo sese futurum hominem, simul moriturum & semper uicturum comprehenderet. De quo nunc non est locus dicendi. Est igitur testamentum, Nuncupatio morituri, qua disponit suam hereditatem certis hæredibus. De qua re cum in Galatis meis dixerim, hic breuior esse debeo. Quattuor ergo integrant testamentum, Testator, Verbum uel codex nuncupationis & promissionis. Hereditas, Hæredes, quæ in hoc testamento uideamus. Testator Christus est moriturus, Verba testamenti sunt, quæ nunc uerba

consecrationis uocant. Hereditas est remissio peccatorum in te-
stamento promissa. Heredes sunt, omnes qui credunt, nempe
sancti & electi filii dei. Vnde Apostolus Tit. i. fidem Christianam
uocat fidem Apostolorum. Tu nunc ipse lector, uide impietate
sacrificum istorum, qui e testamento sacrificium fecere. Deus te-
statur & largitur, at illi offerunt & sacrificant. Quid ergo faciunt
Primum negant testamentum esse & cogunt deum aut mentiri, aut
insanire, dum testamentum ipse uocat. Afferuisse enim sacrifi-
cium, est negasse testamentum, cum impossibile sit, idem sacrifi-
cium & testamentum esse, cum illud demus, hoc accipiamus,
illud ad deum, hoc a deo ueniat, illud per nos, hoc sine nobis
fiat. Et quid pergam differentias dati & accepti afferre, cum &
bestie & inanimata hoc sentiant? Nec patet hic Sophistis cauili-
landi locus, quod alio respectu sit sacrificium alio testamentum,
tantum unus est deus, & una tantum Ecclesia, inter quos solos
mediat deorsum testamentum & sursum sacrificium. Fateor, sa-
crificium est respectu dei papistarum, at hic idolum cordis eorum est,
respectu nostri & ueri dei, non nisi testamentum esse potest.
Secundo & testatorem Christum esse negant. Quomodo enim
testatorem agnoscerent, cuius testamentum negant? Non enim
accipere ab eo quicquam, sed tantum offerre ei uolunt, qua per-
ueritate non suspiciunt eum, largum testatorem suorum bono-
rum, sed inexplebilem exactorem alienorum seu nostrorum.
Tertio & hereditatem negant, non enim querunt gratuitam re-
missionem peccatorum eam quam Christus dato corpore & san-
guine suo nobis parauit, sed propriam & nouam suo sacrificio im-
petrare laborant. Laborare enim oportet hos sanctos, ne mise-
ricordiam dei gratis accipiant. Insuper unus est furor omnium,
preparatorii, orationibus, confessionibus, preuiis, sic sese mur-
dos & sanctos reddere, ut Eucharistiam digni accipiant, ne si
aliquid ibi, quod remitti debeat, sed omnino spectabiles in mun-
dicia sua compareant, & sanguinem Christi in remissione pecca-
torum solum rideant, quæ tamen peruerstas alia nascitur ori-
gine. Nempe quod peccatum nullum cognouerunt, nisi actuale
propositum mali in uoluntate. Cætera omnia sunt naturales ui-

res & imperfectiones, aut ad summū sōi reatus quārdā relatio-
nes, quæ Christo non egent. Ita fit, ut momentanea contritiōe
hoc sanctissimum sacerdotium, sese plene purget, nec amplius
opus habeat testamento remissionis peccatorum. Et sic mundi
accedunt, quo non debent accedere nisi qui remissione pecca-
torū egent. Verum de peccati cognitione hic non est locus.

Quarto, negant & hæredes, Hæredes enim diximus esse eos so-
los, qui credunt huic testamento, ipsi uero sacrificantes faciunt
capaces & hæredes. Eos em̄ adducunt, qui operibus suis & sacri-
ficio nituntur, scilicet tam inquietas, pauidas, & confusas con-
scientias, ut non solū non credant, sed ne hoc quidē sciant, an
credendum sit. Ignorant em̄ esse promissionem & testamentū,
quod fidem exigat, sed sacrificium esse opinantur, quod opera
requirat. Ita uides, papisticum sacerdotium infœlix hominū ge-
nus, pro fus ægyptiis tenebris captū, nihil omnino intelligere,
quod sit eucharistia, quod præter, & quo usu, quo fructu sit tractāda.

CONFUTATIO EORVM QVAE

pro sacrificio traduntur.

Et hanc eorum sapientiam super Eucharistia spirant omnes
eorum disputationes, sermones, cantica & quicquid de hac re
tractant. Verba consecrationis uocant, non uerba testamenti.
Et hic uideas sudare heroes istos in stadio, ut probent mirabilia
istius consecrationis, ut panis transeat, ut fiat nihil, ut corpus
Christi sub pane esse possit, tantum est Aristoteli mortuo & suæ
gloriosæ philosophiæ negociū, ut hic eius infernus uideri possit.
Cæterum ut fides & testamentum populo tradatur, tantū abest
ut aliquando cogitent, ut nihil æque hæreticum ducant, atq; si
pestilentissimis eorum nugis contemptis fidem & testamentum
in hac re quæras. Extat historia corporis Christi sic tortis de-
prauatisq; scripturis confuta, ut uideas a summo dei hoste cōfla-
ta, nisi sint alicuius phrenetici aut arrepticii somnia. Ibi Melchi-
sedech producitur panem & uinum offerens. Producitur hedus
filiorum Israël imolatus, panis subcinericius Eliæ, carnes Iob,
manna patrum, Isaac imolatus. Et quid nō? Hæc omnia sunt
bello isti auctori, figuræ Eucharistiæ. Mitum quod & asinam Ba-

Historia festi
corporis Chri
sti.